

AFM Cluster eta Aclima elkarlanean ari dira makina-erremintaren sektorearen trantsizio ekologikoa bizkortzeko Gipuzkoan

- **AFM Clusterrak eta Aclimak bat egin dute ingurumen sektorearen eta fabrikazio aurreratuaren hibridazio aukeren sorta bat irekitzeko Gipuzkoan.**
- **Bi bilera egin dira enpresekin, eta, adibide praktikoen bidez, enpresei orientabideak eman zaizkie ontziei eta bilgarriei buruzko araudiak eskatzen dizkien lege eskakizunak ezartzeko moduari buruz, ingurumen kudeaketako hainbat tresna ezagutzeaz gain.**

Gipuzkoa, 2024ko azaroaren 6a. Aclima, Basque Environment Cluster eta Fabrikazio Aurreratuaren Clusterrak, AFM Clusterrak, Gipuzkoako Foru Aldundiko Ekonomia Sustapeneko eta Proiektu Estrategikoetako Departamentuaren finantzaketarekin, *Green Machine* lankidetzaproiektuan lan egin dute, sektorean eta ekosistema sozioekonomikoan trantsizio ekologiko, iraunkor eta bidezkoa bizkortzeko Gipuzkoako lurraldean. Sektorearteko proiektu honen bidez, sektoreko trantsizio ekologikoaren lehentasunezko erronkei erantzutea ahalbidetuko duten prozesuak, teknologiak eta zerbitzuak identifikatu nahi izan dira enpresen artean, batez ere ontzien eta bilgarrien kudeaketarekin eta ingurumen-gardentasunarekin eta posizionamendurekin lotutako guztian. Beste erronka batzuk ahaztu gabe, hala nola hondakinen eta bigarren mailako lehengaien kudeaketa, deskarbonizazioa bizi-zikloaren ikuspegitik, eta ekodiseinua. Makina-erremintaren sektoreari eta erreminten eta hornidura industrialaren fabrikatzaileei, batez ere, lehiakortasuna hobetzea ahalbidetuko dieten konponbideak identifikatu eta lehenetsi nahi dira, bai eta negozio-aukera berriei heldu ere Green Deal edo Europako Itun Berdearen esparruan.

AFM Clusterretik adierazten duten bezala, proiektuaren helburua da "eragina izatea Gipuzkoako eta Euskadiko industria-sektore guztietan, bi sektoreak zeharkakoak direlako eta zeregin bikoitza dutelako, Euskadiko lehentasunezko gainerako industria-sektoreen funtsezko hornitzaileak direlako". "Zerbitzu aurreratuko enpresek industria-enpresen eskura jartzen dituzte beren ezagutza eta esperientzia, ekonomiaren trantsizio ekologikoari laguntzeko", azpimarratu dute ACLIMAtik. Ildo horretan, "proiektu honek Gipuzkoako funtsezko bi sektoretan (tamainaren eta jardueraren garrantziaren arabera) eragin positiboa izango duela aurreikusten da, eta, beraz, ingurumen-inpaktu txikiagoa izango duen eta merkatu globalean balio erantsi handiagoko produktuak izango dituen enpresa-sare baten eraikuntzan aurrera egiteko gai izango da".

Planteatutako helburuak lortzeko, ingurumen-sektoreko enpresetan eta eragile teknologikoetan lankidetzan aritzeko gaitasunak eta aukerak aztertu eta identifikatu ondoren, iterazio-prozesu bat gauzatu da hainbat mailatan: (1) makina-erremintaren balio-kateko enpresekin, (2) makina-erremintaren eta ebaketa-erreminten sektoreko enpresen eta ekoindustriaren artean eta, azkenik, (3) ZTBESeko eragileekin. Hala, lantaldeak dinamizatu, konponbideak eta lan-ildoak identifikatu dira sektoreen arteko lankidetzak ekimenak eta proiektuak abian jartzeko, Fabrikazio Aurreratuaren sektorearen trantsizio ekologikoko erronkei erantzuteko.

Hibridazio sektorialeko bi saio

Bi sektoreen lankidetzari esker, ingurumen sektorea eta fabrikazio aurreratuko sektorea hibridatzeko aukera sorta zabalduta da Gipuzkoan. Horretarako, urrian, sektorekako hibridazio-

saio bi egin dira, enpresei beren ingurumen posizionamendua eta gardentasuna hobetzeko funtsezko tresnak emateko helburuarekin; horien artean, ingurumen-kudeaketako tresnak, hala nola ISO eta EMAS ziurtagiriak, produktuaren eta erakundearen karbono-aztarnaren kalkulua, baliabideak kudeatzeko tresnak, hala nola aztarna hidrikoa eta energia-eraginkortasuna, ingurumen-ekodiseinua eta -etiketak, eta ingurumen-informazioa eta enpresen iraunkortasuna eskaintzeko komunikazio-tresnak, GRI txostenen, EMAS Erregelamenduaren ingurumen-adierazpenaren, ESG adierazleen eta 2030 Agendaren bidez, kudeaketa-esparru estrategiko gisa.

Gainera, enpresekin egindako bi saioetan, ontzi eta bilgarriei buruzko 1055/2022 Errege Dekretua zehatz-mehatz azaldu da, enpresen egokitzapen garrantzitsua eta konplexua eskatzen baitu, ekoizlearen erantzukizun zabaldua (RAP) bere gain hartuz, ingurumena gehiago errespetatzen duten ontziak bilatzeko beharra, esportatzen duten herrialde bakoitzeko markatze-araudia betetzea, etab.

Adibide praktikoek eta kasu edo egoera errealek bidez, enpresei orientabideak eman zaizkie ontziei eta bilgarriei buruzko araudiak eskatzen dizkien lege-betekizunak nola ezarri jakiteko.

Fabrikazio Aurreratuaren sektorea

Fabrikazio Aurreratuaren sektorea Gipuzkoako industriako enpleguaren eta, oro har, enpleguaren zati garrantzitsu bat da. Testuinguru horretan, AFM Cluster Espainiako Fabrikazio Aurreratuaren ekosistema biltzen duen erakundea da, 20.000 pertsona inguru enplegatzen dituzten eta 4.000 milioi euro baino gehiago fakturatzen dituzten 800 enpresa baino gehiago biltzen dituen.

Bere helburu nagusiak honako hauek dira: industria-jarduera defendatzea eta gizarte orekatuagoa eta iraunkorragoa lortzeko jarduera gisa posizionatzea; enpresen arteko lankidetzak eta lankidetzak sustatzea, sinergiak indartzeko eta hazkundea bultzatzeko; nazioartekotzea, berrikuntza teknologikoa eta enpresa elkartuetako pertsonen gaikuntza sustatzea; eta, orain, bereziki, industriaren digitalizazioa eta sektoreak industria konektaturantz aurrera egitea.

Ekologia- eta ingurumen-trantsizioari dagokionez, hornitzaileei (esate baterako, metalaren sektorea) edo bezeroei (automobilgintza eta beste ekoizpen-industria batzuk) zuzenean eragiten dieten araudi-neurrien eragina jasaten du. Ildo horretan, Fabrikazio Aurreratuaren sektoreko enpresentzat aldaketa garrantzitsuenetako batzuk bezeroen balio-katean deskarbonizazioa bultzatzen duten neurrien eskutik etorriko dira, baita energiaren fiskalitatea berrikustearen eta MH sektorearen beraren deskarbonizazioa bultzatzen duten beste ekimen batzuen eskutik ere.

Produktu Iraunkorren Ekimenak eta ekodiseinuaren direktibaren berrikuspenak zirkulartasun-irizpideak eta produktuen pasaporte digital bat sartzea eskatuko dute makina-erreminten osagai batzuetan (motorretan eta soldadura-ekipoetan, esaterako), eta horien irismena altzairuaren sektorerara ere zabaltzen du. Bereziki garrantzitsuak dira ingurumen-gardentasunaren arloko betebeharrak, hala nola taxonomiari buruzko erregelamendua, edo enpresa batzuek ingurumen-informazio egiazkoa eta harmonizatua emateko betebeharra ingurumen-aztarnaren bidez, zeinak balio-katearen bidezko ingurumen-informazioaren fluxua eskatuko baitu sektoreko bezeroen trakzioaren bidez (automobilgintza, garraioa, aeroespaziala, etab.). Horretarako, fabrikazio aurreratuaren sektoreko enpresek ingurumen-informazioaren kudeaketa bildu eta sistematizatu beharko dute, bezeroen betekizun gisa.

Garrantzitsua da azpimarratzea makina-erremintaren sektoreko bezeroak sistema erreputazionaletan eta deskarbonizazio-ekimenetan parte hartzen ari direla, hala nola CDPn, SBTIn eta Race to Zeron, balio-katea hobetzeko ahaleginetan inplikatzeko potentzial handia baitute. Horrek esan nahi du AFM Clusterreko enpresek bezeroek eskatutako ingurumen-informazioa izan beharko dutela ekimen horiek betetzeko eta merkatuan duten posizioari eusteko. Azkenik, aipatu behar da sektorean eragina duten enbalajeen arloko arauketa berriak erabilera murrizteko neurriak eta erosketa berdearen baldintzak hartzera behartuko dituela, inpaktua minimizatzeko.

Ingurumen Sektorea

Ingurumena zaintzea behar globala da, eta, era berean, enpresa- eta inbertsio-aukera nagusietako bat bihurtu da, hurrengo urteetarako hazkunde aurreikuspen handienak dituen sektore ekonomikoetako bat bihurtuz.

Aclima, Basque Environment Clusterek ingurumenaren sektoreko balio-kate guztietako 133 erakunde biltzen ditu Euskadin. Erakunde horiek 2.770 milioi euro baino gehiago fakturatu zituzten iaz, 2022an baino % 15 gehiago. Zuzeneko enplegua % 7 hazi zen sektorean, 6.368 lanpostura iritsiz.

Ikerketaren eta soluzio eta teknologia berrien garapenaren aldeko apustu sendoa eginez, Aclimako enpresek 287 milioi euroko inbertsio-ahalegina egin dute 2023an I+G+b arloan, hau da, 2022an baino % 8 gehiago.

Industriak berrerabilitako lehengaiei buruzko datuek adierazten digute Europar Batasun osoan zirkulartasun-tasa % 12koa dela gaur egun. Azken urteetan motelduz joan den urte arteko hazkundearekin, agerian geratzen da irtenbide berriak eskaini behar direla, gure industriak lehengai birziklatuak eskura ditzan, erresilienteagoa, lehiakorragoa eta iraunkorragoa izan dadin.

Testuinguru horretan, eta lankidetzazko horren esparruan, Gipuzkoako makina-erremintaren industria-sektorearen trantsizio ekologikoaren ondoriozko erronkei erantzun dieten teknologiak, zerbitzuak eta prozesuak identifikatzea bultzatu da. Horrek agerian uzten du Euskadiko ingurumen-sektorearen funtsezko zeharkako zeregina, Aclimak ordezkatzuta zerbitzu, produktu eta teknologia aurreratuak eskaintzen baititu, egungo eta etorkizuneko erronkei irtenbidea ematen dietenak, hala nola ekonomia zirkularrean, industria-deskarbonizazioan edo ur-baliabideen kudeaketan.